

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ІННОВАЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ
ТА СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ**

**Матеріали
міжвідомчої науково-практичної конференції
(Київ, 25 листопада 2021 року)**

**Київ
2021**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ІННОВАЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ
ТА СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ

Матеріали
міжвідомчої науково-практичної конференції
(Київ, 25 листопада 2021 року)

Київ
2021

Редакційна колегія:

Черней В. В., ректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Чернявський С. С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Саковський А. А., директор навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент;

Самодін А. В., завідувач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Атаманчук В. М., завідувач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Пясковський В. В., професор кафедри криміналістики та судової медицини, кандидат юридичних наук, доцент;

Чорноус Ю. М., професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Примак Р. М., старший викладач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ;

Корольчук В. В., провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ 21 жовтня 2021 року (протокол № 2)

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за їхню якість, а також відсутність у них відомостей, що становлять державну таємницю та службову інформацію, несуть автори

Інновації в криміналістиці та судовій експертизі [Текст]:
I-437 матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 25 листоп. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. С. Чернявський, А. А. Саковський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. – 435 с.

ЗМІСТ
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Черней В. В. 17

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Арешионков В. В.
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗБРОЇ
ТА СЛІДІВ І ОБСТАВИН ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ..... 18

Гора І. В.
ПРИЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ПОТРЕБ КОНТРРОЗВІДУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 20

Дрозд В. Г., Гаврилюк Л. В.
ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО З ПРАЦІВНИКАМИ
ІНШИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
ДО ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ:
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 23

Єфімов М. М.
НАУКОВІ ДИСПУТИ СТОСОВНО СУТНОСТІ ПРОТИДІЇ
РОЗСЛІДУВАННЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ 26

Колесник В. А.
КЛАСИФІКАЦІЯ СЛІДЧИХ ДІЙ..... 29

Коновалова В. О., Булулуков О. Ю.
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗРОБЛЕННЯ
ІННОВАЦІЙНИХ ПРОДУКТІВ У КРИМІНАЛІСТИЦІ 32

Ланкін А. В.
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПЕРІОДИЗАЦІЇ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ..... 35

Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є.
«ІННОВАЦІЙНІ» СПОСОБИ ОТРИМАННЯ
ВЕРБАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ 38

Мотлях О. І.
СПЕЦИФІКА УЧАСТІ СПЕЦІАЛІСТА Й ЕКСПЕРТА
В ПРОВЕДЕННІ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПОЛІГРАФА 41

Пиріг І. В.
СУЧАСНІ ХІМІЧНІ МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ СЛІДІВ РУК
ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ 45

Розатюк І. В. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ І КОНТРРОЗВІДУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ СБУ: НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА.....	48
Самойленко О. А. КЛАСИФІКАЦІЯ СПОСОБІВ ВЧИНЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ШАХРАЙСТВ	52
Стратонов В. М., Проценко М. В. СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КІБЕРЗЛОЧИНІВ ЯК ЕЛЕМЕНТУ МЕТОДИКИ ЇХ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	55
Федчишина В. В. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС РОЗКРИТТЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ	59
Чаплинський К. О., Гукова І. А. ТЕОРЕТИКО-ПРАКСЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВ У СФЕРІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ	63
Чорноус Ю. М. МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ ТА ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛА РОЗВИТКУ НАУКИ КРИМІНАЛІСТИКИ.....	67
Шевчук В. М. СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ІННОВАТИКИ В ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ	70
Шепітько В. Ю. ІННОВАЦІЇ КРИМІНАЛІСТИКИ – ШЛЯХ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ НАУКИ	72
Юсупов В. В., Корольчук В. В. ОЦІНКА ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ	75
Александренко О. В. ЩЕ РАЗ ДО ПИТАННЯ ПРО ІННОВАЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ ТА СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	80

Амеліна А. С. СЛІДИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	83
Антонюк А. Б. ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	86
Антонюк П. Є., Щербанюк Д. В. ФАХІВЦІ ЯК СУБ'ЄКТИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	89
Антощук А. О., Примак А. В. НЕОБХІДНІСТЬ РОЗРОБЛЕННЯ ОКРЕМОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНИХ У ЗЛОЧИННУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	91
Атаманчук В. М., Волошин О. Г. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНЕТИЧНОЇ (ГЕНОМНОЇ) ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.....	93
Байгуш В. В. ВПЛИВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОТОЖИРОВИХ СЛІДІВ РУК.....	97
Баулін О. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ В УКРАЇНІ.....	100
Бистрицький Б. Ю. ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ЗА ФАКТАМИ ГРАБЕЖІВ, УЧИНЕНИХ НЕПОВНОЛІТНИМИ.....	103
Бобик О. В. УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПІДґРУНТЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ.....	105
Бондар К. М. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ Й ЕКСПЕРТНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ МВС У ПРОЦЕСІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ	108
Ботнарченко І. А. МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОМУНІКАЦІЇ СЛІДЧОГО З ДИТИНОЮ, ПОТЕРПІЛОЮ ВІД ЗЛОЧИНУ, ПОВ'ЯЗАНОГО ІЗ СЕКСУАЛЬНОЮ ЕКСПЛУАТАЦІЄЮ.....	112

Бохановський М. М., Мелещенко В. О. ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ УМОВ ІНЖЕКТУВАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ГАЗОХРОМАТОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТАДОНУ ГІДРОХЛОРИДУ	117
Бушмін В. О. ДОСЛІДЖЕННЯ МАРКУВАЛЬНИХ ПОЗНАЧЕНЬ У КОНТЕКСТІ ТРАНСПОРТНО-ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	119
Вельможна-Сидорова А. С. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У ГАЛУЗІ ГРУНТОЗНАВСТВА ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖИТТЯ ОСОБИ	123
Венчагова В. М. ІННОВАЦІЇ В ДАКТИЛОСКОПІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ.....	126
Воробей О. В., Чернявська О. С. ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОСПЕКТРАЛЬНОГО КОМПАРАТОРА «REGULA» 4305DMH ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ЕКСПЕРТІВ-КРИМІНАЛІСТІВ.....	129
Воробей О. В. ВЗАЄМОДІЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДІЯЛЬНІСТЮ «КОНВЕРТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ»	132
Ганзюк А. Л., Кравчук О. В., Гордєєв А. І. СПОСІБ ВИМІРЮВАННЯ КУТІВ ЗАГОСТРЕННЯ ТА ФОРМИ ЛЕЗА ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ САД-СИСТЕМИ.....	135
Гейко О. І. ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	138
Гожий О. О., Пташкін Р. Л. ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ НАЛАШТУВАНЬ ВЕБСЕРВЕРІВ ПІД КЕРУВАННЯМ ПРОГРАМНОГО ЗАСОБУ NGINX ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	140

Гончар Л. В. СПЕЦИФІКА ТВОРІВ КОСІВСЬКОЇ МАЛЬОВАНОЇ КЕРАМІКИ ЯК ФЕНОМЕНУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.....	142
Грищенко І. Л. ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГОВИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ПРАЦІВНИКАМИ СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ФАХІВЦЯМИ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС.....	145
Гуляєв А. В., Фесенко М. А., Зінченко О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА РОБОТЕХНІКИ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	147
Дубницький В. П. ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ І ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО З ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ.....	150
Дудніков А. Л. КРИМІНАЛІСТИЧНІ ОЗНАКИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	154
Єрешко А. І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ТОВАРОЗНАВЧИХ ЕКСПЕРТИЗ КАБЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	156
Жеребко О. І. ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА ЯК ДЖЕРЕЛО ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	159
Івасишин Т. М. ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ОБЛІКІВ.....	162
Калініченко Р. А., Пташкін Р. Л. АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ ВСТАНОВЛЕННЯ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН СИСТЕМОГО БЛОКУ ПЕРСОНАЛЬНОГО КОМП'ЮТЕРА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	165
Капустіна М. В. АВТОМАТИЗОВАНІ ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	167

Кірін Р. С., Баранов П. М., Коротаєв В. М. ІННОВАЦІЯ В НАУКОВО-МЕТОДИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СУДОВОЇ ГЕМОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	170
Кожевніков В. В. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИХ КОЛЕКЦІЙ У РОБОТІ ЕКСПЕРТА-ТРАСОЛОГА.....	173
Кожевніков В. В., Шаповал Ю. О. ЗНАЧЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СЛІДІВ РУК НА МІСЦІ ПОДІІ.....	176
Комаринська Ю. Б. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДОМАШНІМ НАСИЛЛЯМ	180
Комиза Г. О. ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДАКТИЛОСКОПІІ.....	183
Коробка І. В. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У БАЛІСТИЧНИХ ОБЛІКАХ	186
Коробка О. М. ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДОКУМЕНТІВ	188
Король А. В., Литвицька О. І. ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ І ФОТОТЕХНІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ	190
Костенко М. В., Коновалова В. О. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В КРИМІНАЛІСТИЦІ.....	193
Кофанов А. В., Кофанова О. С. ЕКСПЕРТИЗА (ОЦІНКА) ЯК ЕЛЕМЕНТ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ	197
Куратченко Г. М. ПОЧЕРКОЗНАВЧЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПИСІВ У «ТЕХНІЧНИХ ЗОБРАЖЕННЯХ» ДОКУМЕНТІВ.....	200

Курман О. В. ДИСТАНЦІЙНИЙ ОБШУК ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	203
Латиш К. В. СУДОВА КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА МОБІЛЬНИХ ТЕЛЕФОНІВ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ	206
Леонтьюк Ю. В. СТАН ЦИФРОВОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛОГО ТА СУБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ В НАЙБЛИЖЧОМУ МАЙБУТНЬОМУ	209
Литвицький О. П. СУЧАСНА SIM-КАРТА ЯК ОБ'ЄКТ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	211
Лісогор В. Г. КРИМІНАЛІСТИЧНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	214
Літвін Л. Ю., Літвін Ю. І. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СИСТЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА ШЛЯХІВ ЇХ ВИРІШЕННЯ	216
Мировська А. В., Курята Л. Л. СЛІДОВА КАРТИНА ШАХРАЙСТВА, ВЧИНЕНОГО ПІД ПРИВОДОМ ПРОПОВІДУВАННЯ ВІРОВЧЕНЬ І ВИКОНАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОБРЯДІВ	219
Мищенко Д. О., Агакерімов Р. А. ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ВІДПОВІДІ НА КЛОПОТАННЯ ЕКСПЕРТА	222
Модлий М. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ І ТРАСОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СЛІДІВ КРОВІ	225
Мосіюк К. В., Карасьова О. А. ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДОВОГО ЕКСПЕРТА-БІОЛОГА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	228

Музика О. М. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НА ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННОЮ ВИРУБКОЮ ЛІСУ ТА ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ СМУГ	230
Негребецький В. В. СУЧАСНІ МЕТОДИ БІОМЕТРИЧНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ НА СЛУЖБІ КРИМІНАЛІСТИКИ	233
Неня О. В., Березненко Н. М., Корнійко С. М. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ	235
Нестор Н. В. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА: МИНУЛЕ, ТЕПЕРІШНЄ, МАЙБУТНЄ	238
Нікітіна-Дудікова Г. Ю. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ	242
Опанасенко О. М. АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАСОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	245
Пилипенко О. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ФАКТИЧНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОВОГО ФОНДУ ЗА ПЛАНОВО-КАРТОГРАФІЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ В МЕЖАХ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ З ПИТАНЬ ЗЕМЛЕУСТРОЮ.	249
Плетенець В. М. МОЖЛИВОСТІ АДАПТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ УПОВНОВАЖЕНОЇ ОСОБИ В ОБСТАНОВЦІ ПРОТИДІЇ ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННЮ	252
Полтавський А. О. ПИТАННЯ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЗБИРАННЯ СЛІДОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ У ДІЯЛЬНОСТІ З ОГЛЯДАННЯ МІСЦЬ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИНЕННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ.....	255

Примак Р. М., Дідовець Я. О. ДЕЯКІ СУЧАСНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАХИСТУ ПЕЧАТОК І ШТАМПІВ ВІД ПІДРОБЛЕННЯ.....	261
Приходько Ю. П., Курилін І. Р. АВТОМАТИЗОВАНІ РОБОЧІ МІСЦЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	263
Пухка О. В. ТЕХНІКА ЗБОРУ ЗАПАХОВИХ СЛІДІВ ЛЮДИНИ	266
Рожнова В. В. ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ДО ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ДО ЄРДР.....	269
Саковський А. А., Плосконос А. І. ТАКТИКА ОДНОЧАСНОГО ДОПИТУ УЧАСНИКІВ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ГРУП І ЗЛОЧИННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	273
Самодін А. В. СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ФЕНОМЕНУ «ЦИФРОВА КРИМІНАЛІСТИКА».....	275
Свобода Є. Ю., Михальчук Т. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОРЕЄСТРАТОРІВ ПІД ЧАС ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ	279
Семенов В. В. СЛІДЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ.....	282
Сокиран Ф. М. СЛІДЧИЙ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВООПОРУШЕНЬ	285
Сорохан І. Ю. АСПЕКТИ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	287
Сушко Р. О. АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СИСТЕМ АВТОМАТИЧНОГО РОЗПІЗНАВАННЯ ОБЛИЧ В УКРАЇНІ	290
Ткач П. І. ВИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕРУХОМОСТІ.....	293

Фурман Я. В. ВИКОРИСТАННЯ ДАКТИЛОСКОПІЧНИХ СКАНЕРІВ «КОЖАК» ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	296
Халявка Ю. Г., Тульвінська А. Ю. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА У СПРАВАХ ЩОДО СПІРНИХ ПИТАНЬ ВИХОВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ	298
Хомко Б. Р. ПЕРСПЕКТИВИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДОБРАЖЕНЬ ОБ'ЄКТІВ, ЗАФІКСОВАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НА ІНШИХ ОБ'ЄКТАХ, З ВИКОРИСТАННЯМ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У ГАЛУЗІ ФОТОТЕХНІКИ.....	301
Цинда Р. В., Шинкаренко Д. Ю., Пасічник В. В. ХАРАКТЕРИСТИКИ Й ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ α-БРОМВАЛЕРОФЕНОНУ (2-бром-1-фенілпентан-1-ону)	304
Чорний Г. О. ГЕНЕТИЧНИЙ ФІНГЕРПРИНТИНГ: ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ.....	307
Чорний М. В. ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОТИПОСКОПІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ.....	309
Чуприна О. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ.....	312
Щудро А. Є. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАВЛЕННЯ СПЛАВІВ НА ОСНОВІ ЗАЛІЗА ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ РЕЛЬЄФНИХ ЗНАКІВ У СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ	315
Яковчук І. В., Пясковський В. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ВПЛИВОМ	317
Яремчук В. О. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗНАТЬ.....	319

Яшин О. В. НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПІД ЧАС ВИГОТОВЛЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	320
---	-----

НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Басюк Л. О. ОТРИМАННЯ ЗРАЗКІВ ДЛЯ ЕКСПЕРТИЗИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ	324
---	-----

Бразалук М. Ю. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРОКУРОРА, СЛІДЧОГО Й ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ	326
--	-----

Вейц А. М. ДЕЯКІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ КІБЕРЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ЗА УЧАСТЮ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ АБО ТАКОЇ, ЯКА ЗДІЙСНЮЄ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВ'ЯЗАНУ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ	328
---	-----

Власенко С. О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ЗАВОЛОДІННЮ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ	331
---	-----

Гаращук Д. П. ОБСТАНОВКА ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ	334
---	-----

Григоренко А. О. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО МЕТОДУ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	336
---	-----

Гриненко К. В. НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЩОДО ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ОСОБИ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ ЗА ФОТОЗНІМКАМИ	339
--	-----

Камінська О. Л. ВИКОРИСТАННЯ ТАКТИЧНИХ ПРИЙОМІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ЗА УЧАСТЮ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	342
Копча Н. В. ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ СЛУЖБОВОГО ПІДРОБЛЕННЯ.....	344
Лісіцький А. В. ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ ШЛЯХОМ ПІДПАЛУ.....	347
Покраса К. В. ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З УМИСНИМ ЗНИЩЕННЯМ АБО ПОШКОДЖЕННЯМ ЧУЖОГО МАЙНА, ВЧИНЕНОГО ШЛЯХОМ ПІДПАЛУ	351
Суворова А. О. ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ДОПИТУ ЗА УЧАСТЮ НЕПОВНОЛІТНІХ ПОТЕРПІЛИХ ОСІБ З ВАДАМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	354
Хить Ю. П. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО (ДЕТЕКТИВА) І ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ	357
Чучман О. І. ДОКАЗУВАННЯ ПІДСТАВ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	361
Агудалічев М. О. ДАКТИЛОСКОПІЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ	364
Аліна О. О. СУДОВО-МЕДИЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ОСОБИ	366
Брила О. М. ЗАСТОСУВАННЯ СЛУЖБОВО-РОЗШУКОВИХ СОБАК ДЛЯ ПОШУКУ І ВСТАНОВЛЕННЯ ПІДОЗРЮВАНИХ І МОЖЛИВОСТІ ОДОРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	369

Брила А. А. ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЗАДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ЕФЕКТИВНОСТІ	374
Васюта Ю. В. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ	376
Дідовець Я. О. ОСОБЛИВОСТІ ПОПЕРЕДНЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ГЛАДКОСТВОЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ НА МІСЦІ ПОДІЇ.....	379
Жовтюк О. В. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	383
Зубкова А. Д., Болкун К. А. «ЧОРНА ТРАНСПЛАНТАЦІЯ» ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ	386
Колесник А. Є. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	3899
Кузнєцов І. Д. РОЛЬ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	391
Летючий С. С. ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНЬОГО, ПІДОЗРЮВАНОВОГО У ВЧИНЕННІ ХУЛІГАНСТВА	394
Мамульчик А. А. ЕКСПЕРТИЗИ ЛАКОФАРБОВИХ МАТЕРІАЛІВ І ПОКРИТТІВ: ОБ'ЄКТИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЗБИРАННЯ.....	397
Новік М. В. ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ ОСОБИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	399
Осадча К. О. СПОСОБИ Й ОСОБЛИВОСТІ ВИЛУЧЕННЯ ЗАПАХОВИХ СЛІДІВ З МІСЦЯ ПОДІЇ	

закордонні сервіси. Можна виділити наступні типові сьогоденні схемами такого шахрайського заволодіння.

А. Вчиняється шахрайство шляхом розміщення оголошення щодо продажу користувачам Інтернет-сайту будь-якого матеріального предмета, причому злочинець не має наміру поставляти його покупцеві. Зловмисник запевняє потерпілого, що відправить замовлений товар кур'єрською/поштовою службою після отримання ним як передоплати грошових коштів, для чого використовуються можливості різноманітних платіжних систем та сервісів Інтернет-банкінгу;

Б. Продавець-шахрай укладає угоду з одним з покупців, надає банківський рахунок іншого продавця, у якого він дійсно, щось купує. Покупець-жертва переводить гроші на карту другій людині, а ця людина відсилає товар, при цьому шахрай, отримує товар, за який заплатила стороння людина. В результаті останній залишається без грошей, звинувачуючи іншого продавця в шахрайстві, тоді як справжній шахрай просто зникає.

В. Покупець-шахрай також дзвонить, погоджується на операцію і просить здійснити оплату на банківську картку ПриватБанку. При цьому він крім номера карти намагається дізнатися додаткові дані про власника картки (термін дії, наявність кредитного ліміту тощо). Часто шахрай пояснює необхідність цих відомостей тим, що оплата буде проводитися від юридичної особи. В результаті цих дій приходить SMS з кодом, який просить назвати шахрай-покупець, щоб його платіж пройшов. В результаті з рахунку продавця-жертви будуть зняті кошти.

Г. Злочинець може використовувати легенду щодо безоплатно передання якогось коштовного товару, досить часто таким чином нібито віддають тварин, але особисто передати він тварину відмовляється лише просить оплатити пересилку або перевезення шляхом переведення грошей через системи міжнародних переказів.

Д. На дошці оголошень розміщується привабливу пропозицію з гарною машиною за низькою ціною. Потенційний покупець зв'язується з продавцем, який за легендою перебуває за кордоном. В результаті процесу входження в довіру, надання фотографій або сканів документів і пропозиція перевести гроші через посередницьку фірму (фіктивний автосалон, компанію-перевізника тощо). Або ж продавець з-за кордону запевнює в тому, що авто розмитнене, але їхати для продажу в Україну без гарантії дійсного укладання договору продажу він не буде та пропонує через Western-Union вчинити переказ коштів на ім'я будь-якого знайомого покупця, як гарантію майбутньої угоди, з тим щоб в подальшому отримати такий переказ за будь-яким підробленим посвідченням, вписавши туди ім'я та прізвище одержувача.

Отже, розглянуті способи вчинення шахрайства є характерними для вчинення багатоепізодного шахрайства з використанням Інтернет. Розуміння механізму Інтернет-шахрайства призведе до розробки способів та заходів протидії таким злочинам на території України.

Список використаних джерел

1. Інфографіка. URL: https://biz.censor.net/news/3242013/bolshinstvo_obrascheniyi_grajdan_v_kiberpolititsiyu_kasaetsya_internetmos_hennichestva_infografika?_cf_chl_jschl_tk__=pmd_B9wjLgXk5O9sE6kGpD_49IuDB9hJJJeSWKDH216GjEU8-1635528960-0-gqNtZGzNAtCjcnBszQg9.
2. Internet fraud: technologies of performance, ways of counteraction and prevention ScienceRise: Juridical Science Vol № 2(16). 2021. P. 65–70.
3. Combating cybercrime as a prerequisite for the development of the digital society. JANUS.NET e-journal of International Relations, Vol. 11, N.° 1, Maio-Outubro 2020.
4. Самойлов С. В. «Фішинг» як спосіб вчинення Інтернет-шахрайств. Актуальні питання сучасних державотворчих та правотворчих процесів: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 лютого 2011 р.). Запоріжжя: Істина, 2011. Ч. 3. С. 102–104.

Стратонов Василь Миколайович,

професор кафедри національного,
міжнародного права та правоохоронної
діяльності Херсонського державного
університету, доктор юридичних наук,
професор;

Проценко Микола Вікторович,

доцент кафедри національного,
міжнародного права та правоохоронної
діяльності Херсонського державного
університету, кандидат юридичних наук,
доцент

СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КІБЕРЗЛОЧИНІВ ЯК ЕЛЕМЕНТУ МЕТОДИКИ ЇХ РОЗСЛІДУВАННЯ

Оскільки, як було встановлено нами у попередніх наукових дослідженнях, кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (далі «кіберзлочини») являють собою значну суспільну небезпеку для українського суспільства/держави, вони очевидно мають бути предметом дослідження вітчизняних науковців. Проаналізуємо стан цих наукових досліджень, зокрема (враховуючи обмежений обсяг цієї публікації) стан наукового дослідження криміналістичної характеристики кіберзлочинів, як елементу методики їх розслідування.

«Методика розслідування окремих видів злочинів – це розділ криміналістики, який складається з системи наукових положень та

розроблених на їх основі рекомендацій щодо процесу розкриття та розслідування злочинів» [7].

«Криміналістична методика – це завершальний розділ науки криміналістики, що представляє собою систему інтегрованих наукових положень і сформованих на їх основі комплексів методичних рекомендацій, що забезпечують оптимальну організацію розслідування та попередження окремих видів кримінальних правопорушень» [4].

«Методика розслідування окремих видів злочинів, незалежно від її класифікаційного виду, повинна включати в себе: обов'язкові структурні елементи: криміналістичну характеристику злочинів певного виду чи групи; типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування й відповідні їм комплекси слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів; особливості тактики окремих слідчих (розшукових) дій; профілактичну діяльність слідчого. Додаткові елементи: криміналістична класифікація злочинів; особливості дослідчої перевірки та відкриття кримінального провадження; особливості використання спеціальних знань; взаємодія слідчого з іншими службами та державними органами; типові слідчі ситуації послідуєчого, завершального етапів розслідування й відповідні їм комплекси слідчих та оперативно-розшукових заходів; використання допомоги громадськості» [2].

«До основних елементів криміналістичної характеристики певного виду (групи) злочинів належать: характеристика предмету злочинного посягання (речі матеріального світу, якими прагнуть завладіти злочинці– гроші, цінності, майно тощо); типові способи вчинення злочину (складаються зі способів підготовки до вчинення злочинних дій, безпосереднього вчинення злочину та способів приховування (маскування) злочинних дій); типова «слідова картина» події (комплекс матеріальних та психофізіологічних слідів, що притаманні певному виду (групі) злочинів та певним способам та етапам його вчинення; характеристика особи злочинця (характеризується фізичними, соціально-демографічними даними; чинниками, що мали вплив на формування і здійснення злочинної мети, створення злочинної групи, розподілу ролей між співучасниками тощо); характеристика особи потерпілого (демографічні дані, відомості про спосіб життя, риси характеру, звички, зв'язки і стосунки, ознаки віктимної поведінки тощо); мотив та мета вчинення злочинів (мотив – це внутрішнє спонукання, рушійна сила вчинку людини, що визначає його зміст і допомагає більш глибоко розкрити психічне ставлення особи до вчиненого; мета – це уявлення про бажаний результат, якого прагне особа, що визначає спрямованість діяння) [4].

Криміналістичну характеристику кіберзлочинів та її окремих елементів досліджували: О. І. Мотлях в підрозділі 1.3. «Криміналістична характеристика злочинів у сфері комп'ютерних технологій» дисертаційного дослідженні «Питання методики розслідування злочинів у сфері інформаційних комп'ютерних технологій» проаналізував

«криміналістичну характеристику злочинів даної категорії як інформаційну модель, що являє собою систематизований опис типових криміналістично-значущих ознак, які мають суттєве значення для виявлення та розслідування протиправних дій осіб у сфері комп'ютерних технологій» [5]. Н. С. Козак в розділі 1 «Криміналістична характеристика комп'ютерних злочинів» дисертаційного дослідження «Криміналістичні прийоми, способи і засоби виявлення, розкриття та розслідування комп'ютерних злочинів» «пропонує авторське визначення поняття «комп'ютерного злочину», під яким розуміється «передбачене кримінальним законодавством України суспільно-небезпечне діяння, що вчинене з корисливою метою, з використанням інформаційних технологій» (підрозділ 1.1 «Поняття комп'ютерних злочинів та їх види»); досліджує «сутність, структурні елементи криміналістичної характеристики комп'ютерних злочинів, а саме предмет злочинного посягання; спосіб вчинення злочину; слідову картину події; характеристика особи злочинця та способи їх вчинення» (підрозділ 1.2 «Криміналістична характеристика, способи вчинення комп'ютерних злочинів та їх класифікація»); «пропонується внести доповнення до Закону України «Про інформацію» авторським визначенням поняття «комп'ютерна інформація», під яким розуміються «дані у вигляді фактів, службових відомостей і програм, отриманих з використанням інформаційних технологій на носіях інформації та пристроях або переданих комп'ютерними мережами; досліджуються особливості особи злочинця при вчиненні незаконного отримання чи навмисного знищення комп'ютерної інформації, комп'ютерного розкрадання або привласнення грошових коштів, комп'ютерного вимагання і комп'ютерного шахрайства» (підрозділ 1.3 «Комп'ютерна інформація як предмет злочинного посягання та характеристика особи злочинця»); «залежно від критерію класифікації сліди поділяються на: традиційні і нетрадиційні (інформаційні) сліди; ідеальні та матеріальні; сліди-відображення і сліди злочину» (підрозділ 1.4 «Слідова картина комп'ютерних злочинів як елемент криміналістичної характеристики»). А. С. Білоусов у підрозділі 1.5 «Особливості механізму слідоутворення при вчиненні комп'ютерних злочинів» дисертаційного дослідження «Криміналістичний аналіз об'єктів комп'ютерних злочинів» розглядає «істотні моменти в утворенні слідів комп'ютерних злочинів і характеристик, якими наділені комп'ютерні об'єкти як слідоутворюючі та слідосприймаючі об'єкти». Д. В. Пашнев підрозділі 1.1 «Поняття злочинів, вчинених з використанням комп'ютерних технологій, та їх криміналістична класифікація» дисертаційного дослідження «Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, вчинених із застосуванням комп'ютерних технологій» аналізує «гочки зору назви, визначення та об'єму поняття злочинів, вчинених із застосуванням комп'ютерних технологій». В підрозділі 1.2 «Способи використання комп'ютерних технологій в злочинній діяльності» зазначеного дисертаційного дослідження «на підставі запропонованої класифікації комп'ютерних злочинів досліджує

типові способи застосування комп'ютерних технологій в злочинних цілях». В підрозділі 1.3 «Поняття слідів комп'ютерних злочинів та їх криміналістична класифікація» вказаного дисертаційного дослідження «вчений іменує сліди, що виникають при вчиненні розглянутих злочинів, «комп'ютерними», оскільки: а) виникають під впливом комп'ютерних технологій; б) зберігаються у комп'ютерних засобах» [6].

Хоча наукові праці вказаних вчених зробили значний внесок у розвиток вітчизняної криміналістичної науки, зокрема, з питань щодо методики розслідування кіберзлочинів, низка елементів криміналістичної характеристики «кіберзлочинів» розглянута фрагментарно, низка здається нам дискусійними. За відносно тривалий час, який пройшов від проведення зазначених досліджень, зміст елементів криміналістичної характеристики «кіберзлочинів» істотно змінився [9; 10].

Таким чином, питання криміналістичної характеристики кіберзлочинів потребують, на нашу думку, подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Білоусов А. С. Криміналістичний аналіз об'єктів комп'ютерних злочинів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2008. 19 с.
2. Книженко С. О. Структурні елементи методики розслідування окремих видів злочинів. Форум права. 2008. № 2. С. 227–230.
3. Козак Н. С. Криміналістичні прийоми, способи і засоби виявлення, розкриття та розслідування комп'ютерних злочинів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 Ірпінь, 2011. 18 с.
4. Криміналістика у питаннях і відповідях : Навчальний посібник / [А.В. Іщенко, В.В. Пясковський, А.В. Самодін, Ю.М. Черноус та ін.]. К. : Центр учб. літ., 2016. 118 с.
5. Мотлях О. І. Питання методики розслідування злочинів у сфері інформаційних комп'ютерних технологій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2005. 20 с.
6. Пашнев Д. В. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, вчинених із застосуванням комп'ютерних технологій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2007. 18 с.
7. Сабадаш В. П. Криміналістика : навч. посіб./ В. П. Сабадаш, М. О. ЛаС 12 років - К. : «Центр учбової літератури», 2013. 228 с.
8. Шведова О. В. Комплексне криміналістичне дослідження документів, виконаних за допомогою комп'ютерних технологій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 Київ, 2006. 19 с.
9. Стратонов В.М. «Комп'ютерні злочини» окремі особливості та характеристики. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 2. С. 134–141.
10. Stratonov V., Slinko S., Slinko D. Some types of computer crime and cybercrime in Ukraine. Access to Justice in Eastern Europe. T.4, V. 3, S. 191–197. 2021.